

Abstract

The purpose of this essay was to find out whether the students, which had moved from the school of Gustaf Adolf to the school of Elineberg, had been integrated into their new environment. We chose to analyze the degree of integration concerning their schoolwork, how they interacted with the students from the new school, the school of Elineberg, and their level of wellbeing in their new school. We have used two methods, surveys and interviews, to be able to obtain the general picture of how the integration of the students has succeeded.

Our conclusions are that the student has adapted well in their new school despite many obstacles along the way. Our essay shows that the students get along well with their new school friends during class, but they don't socialise in their spare time. Although they seem to have accepted the closure of their old school some students express that they wish the school would be reopened. They feel that school personnel of Elineberg has supported them during their move and we draw the conclusion that this has been of great importance for the students sense of security through out this turbulent times.

Innehållsförteckning

	Sid.
Förord	4
1 Inledning	5
1.1 Problemformulering	5
1.2 Syfte	5
1.3 Frågeställningar	6
2 Metod	6
2.1 Val av metod	6
2.2 Urval	7
2.3 Genomförande	7
2.4 Resultatets tillförlitlighet	8
2.5 Etiska överväganden	8
2.6 Källkritik	9
3 Tidigare forskning	9
3.1 Trygg i skolmiljön	9
3.2 Barnupproret – en samlad dokumentation av GA-skolans flytt	10
3.3 Skolan mitt i Världen	10
4 Teoretiska utgångspunkter	10
4.1 Utvecklingsekologiska teorin	10
4.1.1 Mikronivå	12
4.1.1.1 Adolescensutveckling	12
4.1.2 Mesonivå	13
4.1.2.1 Maktperspektiv	13
5 Empiri	14
5.1 Inledning	14
5.2 Elevenkäter	15
5.2.1 Integration skolarbete	15
5.2.2 Integration kompisar	16
5.2.3 Integration trivsel	17
5.3 Lärarintervjuer	21
5.3.1 Lärarnas skattning av GA-elevernas integrering på Elinebergsskolan	21

5.3.2	Integration skolarbete	22
5.3.3	Integration kompisar	25
5.3.4	Integration trivsel	27
6	Analys	28
6.1	Inledning	28
6.1.1	Lärarnas skattning av GA-elevernars integrering på Elinebergsskolan	29
6.1.2	Integration skolarbete	29
6.1.2.1	Sammanfattning av temat integration skolarbete	31
6.1.3	Integration kompisar	32
6.1.3.1	Sammanfattning av temat integration kompisar	34
6.1.4	Integration trivsel	35
6.1.4.1	Sammanfattning av temat integration trivsel	37
7	Slutdiskussion	39
	Källförteckning	42
	Bilagor	45

Förord

Först vill vi tacka eleverna som har hjälpt oss med vår C-uppsats genom att besvara vår enkät.
Vi vill också tacka de lärare som var hjälpsamma och lät sig intervjuas av oss.

Ett stort tack till Maria och Jennie för trevliga luncher under C-uppsatsens gång.

Sist vill tacka vår handledare Gunilla Lindén för bra stöd och god handledning.

1. Inledning

1.1 Problemformulering

I oktober 2004 stängde Helsingborgs Stad Gustav Adolfsskolan (GA-skolan) på Söder i Helsingborg. Skolan bestod av elever från 35 olika nationaliteter. 98 procent av eleverna på GA-skolan var barn med invandrarbakgrund. Som skäl till att stänga ner skolan anfördes att det var alldeles för lite svenska elever som gick på skolan. Innan beslutet att stänga skolan genomfördes försökte eleverna och föräldrarna på olika sätt att förhindra detta. De engagerade sig genom att bl.a. genomföra protester utanför Rådhuset, ha möten med politikerna i staden, åberopa barnkonventionen, kort sagt man gjorde allt i sin makt för att förhindra det man ansåg vara ett stort misstag, att stänga Gustav Adolf skolan. Dock vann dessa försök inget gehör.

Vi vill genom vår undersökning ta reda på hur barnen som flyttades från GA-skolan till Elinebergsskolan har integrerats i sin nya skolmiljö. I boken *GA i mitt hjärta* (Sällberg, 2005) förmedlas en bild av att barnen är mycket förtvivlade över att behöva flytta till en ny skola och besvikelsen på stadens politiker är stor. Nu 1 ½ år senare har barnen haft tid att anpassa sig till sin nya skola. Vi tycker att det skulle vara intressant att se hur dessa elever trivs nu. Vårt huvudsakliga perspektiv i vårt arbete är integration men vi har även valt att se på enkätsvaren ur ett genusperspektiv för att se om det finns några skillnader. Vår förförståelse är att ordet integration kan uppfattas som negativt och uttjatat för vår målgrupp som är ungdomar med invandrarbakgrund. Vi har därför valt att ersätta ordet integration med trivsel i vår enkät.

Vi har valt att belysa ämnet sett ur både elevernas och lärarnas perspektiv. På så sätt kan vi med hjälp av den utvecklingsekologiska modellen göra jämförelser som visar hur vi påverkar och påverkas av varandra på olika nivåer i samhället. Barnen som flyttades från GA-skolan blev utplacerade på tre olika skolor, varav Elineberg var en av dessa skolor. Vi valde att koncentrera oss på de något äldre barnen som idag går på Elinebergsskolan, i årskurs 8 och 9.

1.2 Syfte

Vårt syfte är att undersöka hur eleverna från Gustav Adolfsskolan har integrerats i sin nya skolmiljö på Elinebergsskolan.

1.3 Frågeställningar

Hur upplever eleverna att de har integrerats i sitt skolarbete?

Hur upplever eleverna att de har integrerats med sina nya skolkamrater?

Hur upplever eleverna att de har integrerats vad gäller deras trivsel på Elinebergsskolan?

Hur ser lärarna på barnens integration?

2. Metod

2.1 Val av metod

Vi valde att kombinera den kvalitativa metoden med den kvantitativa metoden, metodtriangulering, för att som Halvorsen (1992) uttrycker det ”/.../ många av de svagheter som vidlåder kvantitativa data kan uppvägas av de starka sidorna hos kvalitativa data.” (s 92)

Den kvantitativa metoden valde vi i vår undersökning när vi frågade eleverna, då det vid samtal med rektorn framkom att dessa elever varit föremål för mycket uppmärksamhet både i tidigare studier och massmedialt. Vår uppfattning är att en enkätundersökning är minst tidskrävande för eleverna. Sedan tänker vi att intervjuer av eleverna skulle kunna uppfattas som alltför krävande för dessa ungdomar som redan har varit utsatta för mycket uppmärksamhet. Därför har vi valt bort den kvalitativa metoden i detta sammanhang. Enligt Ejlertsson (1996) kan vissa känsliga frågor kan vara enklare att besvara i en enkät än att behöva svara på frågor verbalt till en främling. Förutsättningen är att svaren behandlas anonymt. Vi har valt att ha med både fasta svarsalternativ och öppna frågor för att ge eleverna möjlighet att uttrycka egna tankar. Ejlertsson (1996) menar att respondenter vid en enkätundersökning inte kan ställa kompletterande frågor om det är något han eller hon inte förstår. Därför valde vi att vara närvarande i klassrummen under tiden som eleverna svarade på enkäten för att kunna svara på eventuella frågor.

Den kvalitativa metoden valde vi när vi intervjuade tre av GA-elevernars nuvarande lärare för att få deras syn på hur eleverna har integrerats på Elinebergsskolan. Holme (1997) menar att man väljer den kvalitativa metoden för att få en mer nyanserad bild av det som man studerar.

Andra källor vi har använt oss av är internetsökning, tidigare forskningsrapporter, artiklar, statistik, biblioteks- och kurslitteratur. Detta har vi valt för att få så bred information som möjligt. Vad gäller källförteckningen, citat i löpande text etc. använde vi oss av Bytoft – Nyaas (2004) Guide till Harvardsystemet och Mats Hilde (2001) PM för uppsatsskrivare.

2.2 Urval

Det var inget slumpmässigt urval utan vi valde att vända oss till de elever som flyttat från GA-skolan till Elinebergsskolan eftersom de är relevanta för vår undersökning. Vi valde dessa elever för att eleverna som flyttade till de andra skolorna enligt vår uppfattning var för unga för att ge en nyanserad bild av sina känslor kring sin nya skola. Eftersom det endast var totalt 59 elever valde vi att dela ut enkäten till alla eleverna. 8 elever var frånvarande och vi fick in 51 svar. Vi har även valt att intervjua tre lärare som undervisar ovanstående elever på Elinebergsskolan.

2.3 Genomförande

Vi började med att försöka kontakta rektorn på Elinebergsskolan per telefon och E-post. Svaret dröjde så vi kontaktade biträdande rektor som efter ett mycket givande samtal gav sitt samtycke till vår undersökning. Han förmedlade kontakten med elevernas klassföreståndare, som vi kontaktade per telefon. Vi kom då överens om ett passande datum för vår enkätundersökning. Samtidigt bestämde vi att klassföreståndarna skulle lämna ut vårt informationsblad till eleverna som skulle vidarebefordras till deras föräldrar. Föräldrarna fick därigenom möjlighet att meddela klassföreståndaren om de inte ville att deras barn skulle delta. Vi åkte sedan till skolan på överenskommen tid och genomförde vår enkätundersökning. För att kunna besvara eventuella frågor eleverna skulle kunna ha bestämde vi oss för att vara närvarande under tiden de besvarade enkäterna. Väl tillbaka på Campus påbörjade vi arbetet med att sammanställa vårt enkätmaterial. Med hjälp av statistikprogrammet SPSS (Wahlgren, 2005) matade vi in alla våra enkätsvar och sammanställde dem i en korstabell. Vi valde att synliggöra resultatet så att det går att urskilja om huruvida det är någon skillnad mellan flickor och pojkar. När detta var genomfört började vi analysera materialet. Efter vår första handledning stod det klart att vi inte skulle ha tillräckligt med material. Vi valde därför att göra en metodtriangulering och belysa vår undersökning från två olika håll dvs. både från elevens synvinkel och från lärares synvinkel. Vi hade pratat med tre av elevernas lärare när vi gjorde enkätundersökningarna och vi tog kontakt med dem via E-post och bestämde tid och datum med dem för intervjuer. Intervjuerna genomfördes med hjälp av en intervjuguide, inspelning via kassetbandspelare och våra egna stödanteckningar. Efter genomförandet av intervjuerna sammanställde vi materialet och för att sedan göra en analys av svaren.

2.4 Resultatens tillförlitlighet

När man genomför en enkätundersökning måste man ställa sig frågande till dess resultat. Kan man förlita sig på att de är korrekta. Har vi mätt det vi vill mäta d.v.s. har vi en hög validitet. För att kunna säkerställa att genomförandet utförts korrekt använder man inom enkätundersökningar begreppen validitet och reliabilitet. I boken *Forskningsmetodik* (Holme, 1997) beskrivs hur reliabiliteten avgörs av om oberoende och upprepade mätningar ger samma resultat. Validiteten avgörs av vad vi mäter och om detta är utklarat i frågeställningen. Validiteten var låg på frågan om eleverna tycker att skolans personal har stöttat dem under flytten och efteråt (enkätfråga tre). Vi var inte tydliga med vilken personal vi menade (vi menade Elinebergsskolans personal). Däremot anser vi att de andra frågorna har hög validitet. Vad gäller reliabiliteten på vår enkät måste vi dra slutsatsen att den är låg pga. att situationen för dessa elever är unik. Ifall vi återkommer om ett år kommer situationen att vara förändrad för eleverna, då många av dem kommer att ha gått ut grundskolan.

Vi genomförde även intervjuer för att få en bredare bild av hur eleverna trivs på sin nya skola, Elinebergsskolan. Enligt Holme (1997) är syftet med kvalitativa studier att få en bättre förståelse av vissa faktorer. Som Holme (1997) också påpekar kan forskarens intryck av det som sagts av intervjupersonerna vara felaktig. Vi är medvetna om detta också i våra intervjuer och har eftersträvat objektivitet i vår granskning av den empiri vi har samlat in.

Halvorsen (1992) menar att metodtriangulering, där kvantitativ data kombineras med kvalitativ data, uppväger de svagheter som kvalitativ data besitter. Vi anser att metodtrianguleringen vi har gjort, genom att utföra både en kvantitativ undersökning och en kvalitativ undersökning, leder till att undersökningen har en högre giltighet då vi belyser vår undersökning från två olika håll.

2.5 Etiska överväganden

I *Forskningsmetodik* (Holme, 1997) framhåller man vikten av anonymitet, När det gäller etiska överväganden ska man tänka på att andra personer inte ska kunna ta reda vem det är som besvarat frågorna. Våra elever på Elinebergsskolan har under det senaste 1 ½ året varit utsatta för mycket uppmärksamhet via media. Vi valde mot denna bakgrund enkäter som metod för att ingen skulle känna sig alltför utpekad.

Lärarna består av 2 kvinnor och en man. I övrigt har vi valt att låta dem vara anonyma. Vi har medvetet låtit bli att göra en djupare presentation av lärarna för att i möjligaste mån undvika att de kan identifieras. Vi har valt att benämna lärarna som lärare 1, lärare 2 och lärare 3.

Allt material vi har fått in behandlas naturligtvis konfidentiellt. Med tanke på att det är tre specifika klasser vår undersökning gäller på Elinebergsskolan, kan vi inte garantera anonymiteten mer än att man inte kan utläsa vem av dem som besvarat vilken enkät.

2.6 Källkritik

En sak att vara uppmärksam på när det gäller insamling av publicerat material är att det kan ske en förskjutning av ursprungstexten då vi väljer andras material. I *Forskningsmetodik* talar Holme (1997) om vikten av att tolka källmaterial inom ramen för en samverkan mellan källan och den historiska situation den tillkommit i. Vi har varit medvetna om detta och varit noga med att bibehålla ursprungsförfattarens kärna i sitt material. Trovärdigheten i de källor vi har tagit del av ser vi ingen anledning att ifrågasätta. Likaså vad gäller vårt eget insamlade material måste vi utgå från att våra respondenter har svarat sanningsenligt. Våra Internetkällor ser vi som trovärdiga då vi inte har valt okända, mindre webbplatser. Vi har valt så aktuell litteratur som möjligt för att den ska ligga i linje med samhällsklimatet som det ser ut i dag.

3. Tidigare forskning

3.1 Trygg i skolmiljön

Josefina Eliaso (2005) är lärare på Södertälje friskola och har gjort en D-uppsats i pedagogik, *En skola – två kulturer*, under magisterutbildningen vid Lärarhögskolan i Stockholm. D-uppsatsen handlar om hur ungdomar som växer upp i segregerade områden inte känner sig utanför eller underlägsna förrän börjar de börjar skolan. De inser att deras framtida möjligheter är begränsade utifrån att skolan har låga förväntningar på dem. Dessa barn känner sig ändå trygga i sin skolmiljö för att de känner samhörighet med sina klasskamrater. Vi valde denna D-uppsats för att vi tycker oss se likheter mellan dessa barns situation och eleverna från GA-skolan vad gäller just deras förmåga att känna sig trygga i sin skolmiljö och att känna samhörighet med sina klasskamrater.

3.2 Barnupproret – en samlad dokumentation av GA-skolans flytt

Carina Sällberg är en frilansskribent som även arbetar ideellt med frågor som rör barns rättsäkerhet. 2005 gav hon ut *GA i mitt hjärta* som är en samlad dokumentation på hur de som främst drabbades av nedläggningsbeslutet, föräldrar och barn, upplevde processen och hur de agerade. Under ett års tid pågick en kamp där elever, föräldrar, lärare och andra Helsingborgare kämpade för att GA-skolan skulle få vara kvar. Eleverna själva kallade sin kamp för Barnupproret – Om mina rättigheter. Vi ville ha med denna dokumentation i tidigare forskning då boken verkligen beskriver de drabbades känslor. Vi är medvetna om att detta inte är tidigare forskning i egentlig mening då det inte dras några slutsatser i denna dokumentation. Även ansvariga politikernas åsikter kring det som hände finns dokumenterat i denna bok. Vi har fått mycket användbart bakgrundsmaterial till vår egen undersökning. Vi kommer dock bara att använda en del.

3.3 Skolan mitt i världen

Skolan mitt i världen (Integrationsverket, 2003) är en dokumentation av ett treårigt projekt, Skolan mitt i förorten – den Öppna Skolan, där följande myndigheter samverkade; Integrationsverket, Myndigheten för skolutveckling och Statens Folkhälsoinstitut. Projektet syftar till att stärka skolor i s.k. utsatta områden i deras arbete för hälsa, integration och skolans måluppfyllelse. Öppna Skolan innebär att skolan på olika sätt öppnar sig mot det omgivande samhället och verkar för att både ta vara på lokalsamhällets resurser för skolan och att göra skolan till en resurs för lokalsamhället. Den öppna skolan handlar inte enbart om skolans verksamhet, den handlar också om områdesutveckling, om vuxenutbildning och lokal mobilisering. Det handlar om att skolan har en roll att tillsammans med andra aktörer ta ett gemensamt ansvar för att stärka området och dess invånare. I kapitlet om Kroksbäcksskolan (Integrationsverket, 2003) berättar dess rektor Sven Olsson om att det är svårt att engagera föräldrar med invandrarbakgrund i skolan, vilket också våra lärare respondenter tar upp som ett problem på Elinebergsskolan.

4. Teoretiska utgångspunkter

4.1 Utvecklingsekologiska teorin

Vi valde den utvecklingsekologiska teorin, vilken handlar om mänsklig utveckling och utarbetades 1979 av den amerikanske forskaren Urie Bronfenbrenner (Andersson, 2002). Han

ville visa på att utveckling sker igenom samspel och interaktion med olika omgivningsfaktorer vilket kan studeras i den vardagsmiljö där den äger rum. Bronfenbrenners forskning har mestadels handlat om barn men han menar att utveckling är något som pågår hela livet och att den utvecklingsekologiska teorin därför kan tillämpas under en människas hela livstid. Den utvecklingsekologiska modellen representerar väl de olika nivåerna av mänskliga möten som påverkar hur GA-eleverna trivs på Elinebergsskolan. Som vi uppfattar det är det en rad händelser som har lett fram till elevernas skolsituation idag och man måste se på detta i sitt sammanhang. Andersson (2002) beskriver Bronfenbrenners modell vilken är uppbyggd i enlighet med fyra analysnivåer: *mikronivå*, *mesonivå*, *exonivå* och *makronivå*. Nivåerna ligger inte hierarkiskt över varandra utan ”/.../ omsluter varandra ungefär som ryska dockor.” (s 187)

Längst inne i mitten hittar vi individen, eleven, i sin närmiljö. På *mikronivån* pågår interaktionen mellan eleven och hans eller hennes närmiljöer t ex familjen, skolan, kamrater och fritidsmiljön. I vår undersökning ser vi att GA-elevernas interaktion på *mikronivå* pågår i samspel med lärarna och i samspel med Elinebergsskolans elever.

På *mesonivån* pågår interaktionen mellan närmiljöer såsom mellan lärarna och föräldrarna. Detta sker utanför elevens direkta närmiljö men påverkar ändå i hög grad honom/henne. *Mesonivån* interagerar med det som hamnar utanför elevens direkta vardagsverklighet, på *exonivån*. På *exonivån* hittar man allt som har att göra med, föräldrarnas arbetsplats, förskolans eller skolans organisation, kommunala resurser och lokalpolitik som indirekt påverkar ett barns utvecklingsförhållanden. Skolans organisation är en faktor av stor betydelse i barns tillvaro vilket är något vi uppmärksammar i vår uppsats, där organisatoriska förändringar inom kommunens skolväsende innebär något så omvälvande som ett skolbyte för samtliga barn i vår studie. När det gäller våra elever från GA-skolan hade t.ex. skolbytet en negativ betydelse vad gällde deras skolväg som förlängdes med 15 minuter. Detta kommer vi att ta upp i vår analys.

Allt detta samspelar i sin tur med förhållanden i samhället och värderingar och normer som utgår från en nationell nivå, *makronivå*, som t.ex. regering och riksdag, skolverket. Vi ser det som att det finns dolda, outtalade normer, kring etniska förhållanden vilket kan vara en tänkbar faktor som kan komma att avveckla sig i vår uppsats då 98 procent av barnen som tvingades byta skola var barn med invandrarbakgrund till skillnad från barnen i den skola till vilken de flyttade (Sällberg, 2005). Förhållanden i samhället d.v.s. normer och värderingar,

utgår från en nationell nivå som regering, riksdag och Skolverk. En av normerna i det svenska samhället är integreringen av Sveriges invånare med invandrabakgrund. Som vi ser det har Helsingborgs kommun för avsikt att följa denna norm och en konsekvens av detta blev beslutet att stänga GA-skolan.

I vår fortsatta framställning kommer vi att göra en fördjupning av den utvecklingsekologiska modellen med tyngdpunkt på *mikronivå* och *exonivå*. Bronfenbrenner (Andersson, 2002) förespråkar själv att man tar in olika teorier för att fördjupa de olika nivåerna i den utvecklingsekologiska modellen vilket vi också kommer att använda oss av.

4.1.1 Mikronivå

Här nedan kommer vi att göra en fördjupning av *mikronivån*.

4.1.1.1 Adolescens utveckling

Adolescensutvecklingen är som vi ser det att betrakta som en fördjupning av *mikronivån*. Bronfenbrenner (Andersson, 2002) menar att:

Det lilla barnet är först bara medvetet om händelser i sin omedelbara omgivning, och den viktigaste närmiljön är måhända familjen, men efterhand som barn blir större (eller människor åldras) ingår det i allt fler närmiljöer. De roller, relationer och aktiviteter som där utvecklas utgör mikrosystemets element (och är föränderliga under livsloppet.). (s 190)

Lindén (1998) beskriver i sin doktorsavhandling att adolescensutvecklingen, som också kallas den ”andra individuationsfasen”, är en brygga från barndom till vuxenlivet och att det sker många förändringar både fysiskt och mentalt. Lindén¹ menar att alla går in i tonåren på olika sätt utifrån vad de bär med sig. Hon menar också att tonårsperioden ser olika ut i olika kulturer då ramarna (regler och värderingar inom familjen) kan se helt olika ut. I Peter Smiths (2000) kapitel, i boken *Psykologi – ett integrerat perspektiv*, beskrivs Eriksons teori om de åtta utvecklingsstadier, till jagutveckling, vi går igenom i vår uppväxt. Erikson menar att en mycket viktig faktor under ungdomstiden, och den första tiden som vuxen, är identitetsutvecklingen. Han menar att ungdomar genomgår förändringar i jaguppfattningen och har ett behov av att etablera sin egen identitet. Ungdomen genomgår också en frigörelse

¹ Lindén, Gunilla Lärare Socialhögskolan i Lund, föreläsning den 3 februari 2006.

från föräldrarna där kamratgruppen blir viktigare. Som vi ser det passar Eriksons teori in på GA-elevernas förändrade förutsättningar under adolescensutvecklingen. Eleverna tvingades byta skola vilket ändrade förutsättningarna under deras pågående utveckling.

När det gäller adolescensutvecklingen har vi valt att se den ur ett genusperspektiv. I sitt undervisningsmaterial förklarar Mattson (2002) att genusperspektiv innebär att man lyfter fram relationen mellan kvinnor och män och att de olika situationer som förekommer, för kvinnor och män, synliggörs. Tallberg Broman (2002) beskriver hur genusbegreppet tydliggör relationen mellan könen. Flickor och pojkars beteende är inte biologiskt givna utan socialt och historiskt konstruerade. Genus ska sättas in i sitt sammanhang, varje individ beter sig olika beroende på plats, situation och sällskap. Tallberg Broman (2002) anser att kön skapas i klassrumssituationen då lärarna förväntar sig olika saker av flickorna respektive pojkarna vad gäller hur de ska uppföra sig. Till exempel så förväntas pojkar vara mer högljudda och ta mer plats än vad flickorna gör. Hon menar att för ungdomarna är föreställningarna om hur man ska vara som flicka respektive pojke en stor påfrestning i sökandet efter den egna identiteten. Sett till barn med invandrarbakgrund, vilka tillhör två olika kulturer, den svenska och hemkulturen, blir det ofta motsägelsefulla föreställningar om vad som är lämpligt för flickor respektive pojkar. Wrangsjö (2006) beskriver Harris syn på hur ungdomarna i början av adolescensfasen oftast har vänner av samma kön, flickorna har oftast en bästis medan pojkarna umgås i grupp. Ungdomarna väljer oftast vänner som är lika dem själva, de speglar sig i varandra. Senare i adolescensutvecklingen skaffar de sig även vänner av det motsatta könet. Vännerna de skaffar sig under sin adolescens blir en viktig del av tonåringens nätverk. Detta ger ungdomen stöd och näring under det fortsatta livet och det ger också ungdomen en möjlighet att i sin tur stötta och bistå andra.

4.1.2 Mesonivå

Här nedan följer en fördjupning av *mesonivån*.

4.1.2.1 Maktperspektiv

På *mesonivån* pågår samspel mellan olika mikrosystem i individens omgivning.

Maktperspektivet kan betraktas, som vi ser det, som en fördjupning av *mesonivån*. Bourdieus (Järvinen, 2003) teori är användbar för oss när det gäller att förklara hur maktstrukturerna och det sociala kapitalet på Elinebergskolan förändrades när GA-eleverna kom till Elinebergsskolan.

Järvinen (2003) beskriver Bourdieus bild av hur välfärdsstaten är sammansatt av en mängd fristående fält, vart och ett med sin egen logik, sina kamper om positioner och kapital, sina regler, både skrivna och oskrivna, som inte är direkt jämförbara med förhållandena och regleringsmekanismerna på andra fält. Inom fältet bryts krafter, men också i förhållande till andra fält. Man arbetar ofta inom fältet på att distansera sig från sina närmaste rivaler för att påvisa sitt eget berättigande och kanske uppnå monopol på sitt område.

Norbert Elias (2004) är en central gestalt inom europeisk sociologi. Hans resonemang kring etablerade och outsiders kan i vårt sammanhang även länkas till Bourdieus teori om det sociala kapitalet och maktförhållandet mellan olika grupper. I boken *Etablerade och outsiders* talar Elias (2004) om förhållandet mellan etablerade och outsiders, och den moraliska differentieringen. De som räknas som etablerade framhåller sina bästa sidor medan outsiders lätt blir stämplade som dåliga utifrån vad en individ i gruppen gör som är dåligt. Elias (2004) gjorde en studie i en förort i England som var uppdelad i tre områden varav ett klassades som fint område, det andra som bra område och det tredje som ett sämre område. Det fanns inga materiella skillnader mellan område 3 och 2, ändå fanns en social barriär. De som bodde i det sämre området stämplades som outsiders och umgicks inte med dem som bodde i de finare områdena. De kunde arbeta ihop men umgicks inte fritiden. Mellan område 1 och 2 fanns materiella skillnader, trots detta fanns ingen social barriär. Elias undersökte varför detta fenomen uppstod. Hans slutsats var att område 1 och 2 var etablerade i området och släkterna hade funnits där i generationer, medan område 3 var nybyggt. Detta medförde att invånarna i område 3 klassades som outsiders. Liknande resonemang för vi kring eleverna från GA-skolan som flyttade till Elinebergsskolan. Vi kommer i analysdelen att redovisa vårt resultat.

5. Empiri

5.1 Inledning

Här följer vår empiri där vi har valt att presentera elevenkäterna för sig och lärarintervjuerna för sig. Vi har valt att redovisa empirin av elevenkäterna i tre olika teman, integration skolarbete, integration kompisar, integration trivsel. Sedan följer lärarempirin vilken börjar med en inledning på hur lärarna skattar GA-elevernas integration för att sedan följas av samma teman som elevenkäterna.

5.2 Elevenkäter

5.2.1 Integration skolarbete

9. Det går sämre för mig med skolarbetet nu.

		Det går sämre för mig med skolarbetet nu.				Total
		Stämmer helt och hållet	Stämmer bra	Stämmer dåligt	Stämmer inte alls	
Kön	Tjej	3	8	4	14	29
	Kille	1	5	9	7	22
Total		4	13	13	21	51

17 elever tycker att det stämmer bra eller helt och hållet att det går sämre med skolarbetet nu.

24 elever tycker att påståendet stämmer dåligt eller inte alls.

3. Jag tycker att skolans personal har stöttat mig under flytten och efteråt.

		Jag tycker att skolans personal har stöttat mig under flytten och efteråt.					Total
		Stämmer helt och hållet	Stämmer bra	Stämmer dåligt	Stämmer inte alls	Inget svar	
Kön	Tjej	2	14	11	2	0	29
	Kille	4	12	5	0	1	22
Total		6	26	16	2	1	51

32 elever tycker påståendet att skolans personal har stöttat mig under flytten och efteråt stämmer bra eller helt och hållet. 18 elever tycker detta stämmer dåligt eller inte alls.

5.2.2 Integration kompisar

8. Jag tycker att undervisningen med elever från andra klasser fungerar bra.

		Jag tycker att undervisningen med elever från andra klasser fungerar bra.				
		Stämmer helt och hållet	Stämmer bra	Stämmer dåligt	Stämmer inte alls	Total
Kön	Tjej	0	15	6	8	29
	Kille	1	14	5	2	22
Total		1	29	11	10	51

30 elever tycker att det stämmer bra eller helt och hållet att undervisningen med elever från andra klasser fungerar bra. 21 elever tycker att påståendet stämmer dåligt eller inte alls.

13. Jag hamnar ofta i bråk med andra elever.

		Jag hamnar ofta i bråk med andra elever.				
		Stämmer helt och hållet	Stämmer bra	Stämmer dåligt	Stämmer inte alls	Total
Kön	Tjej	1	4	4	20	29
	Kille	2	2	13	5	22
Total		3	6	17	25	51

9 elever tycker att det stämmer bra eller helt och hållet att de ofta hamnar i bråk med andra elever. Majoriteten alltså 42 elever tycker att påståendet stämmer dåligt eller inte alls.

11. Jag umgås mest med gamla kompisar från GA skolan.

		Jag umgås mest med gamla kompisar från GA skolan.				
		Stämmer helt och hållet	Stämmer bra	Stämmer dåligt	Inget svar	Total
Kön	Tjej	18	9	1	1	29
	Kille	14	8	0	0	22
Total		32	17	1	1	51

49 elever tycker att det stämmer bra eller helt och hållet att de umgås mest med gamla kompisar från GA-skolan. 1 elev anser att påståendet stämmer dåligt.

10. Jag har fått nya kompisar på min nya skola.

		Jag har fått nya kompisar på min nya skola.				
		Stämmer helt och hållet	Stämmer bra	Stämmer dåligt	Stämmer inte alls	Total
Kön	Tjej	5	17	5	2	29
	Kille	5	15	1	1	22
Total		10	32	6	3	51

42 elever anser att det stämmer bra eller helt och hållet att de har fått nya kompisar på sin nya skola. 9 elever tycker att det stämmer dåligt eller inte alls.

5.2.3 Integration trivsel

2. Jag känner mig välkommen på min nya skola.

		Jag känner mig välkommen på min nya skola.				
		Stämmer helt och hållet	Stämmer bra	stämmer dåligt	Stämmer inte alls	Total
Kön	Tjej	4	21	3	1	29
	Kille	6	13	2	1	22
Total		10	34	5	2	51

44 elever tycker att det stämmer bra eller helt och hållet att de känner sig välkomna på sin nya skola. 7 elever tycker det stämmer dåligt eller inte alls.

5. Jag tycker att Elinebergskolan känns som min skola nu.

		Jag tycker att Elinebergskolan känns som min skola nu.				
		Stämmer helt och hållet	Stämmer bra	Stämmer dåligt	Stämmer inte alls	Total
Kön	Tjej	5	13	6	5	29
	Kille	0	11	5	6	22
Total		5	24	11	11	51

29 elever tycker att det stämmer bra eller helt och hållet att Elineberg känns som deras skola nu. 22 elever tycker att det stämmer dåligt eller inte alls.

4. Jag trivs bättre sedan jag bytte skola.

		Jag trivs bättre sedan jag bytte skola.				
		Stämmer helt och hållet	Stämmer bra	Stämmer dåligt	Stämmer inte alls	Total
Kön	Tjej	1	8	9	11	29
	Kille	1	8	3	10	22
Total		2	16	12	21	51

18 elever tycker att det stämmer bra eller helt och hållet att de trivs bättre sedan de bytt skola.

33 elever tycker att det stämmer dåligt eller inte alls.

6. Jag längtar tillbaka till min gamla skola, GA skolan.

		Jag längtar tillbaka till min gamla skola, GA skolan.			
		Stämmer helt och hållet	Stämmer bra	Stämmer dåligt	Total
Kön	Tjej	19	6	4	29
	Kille	14	7	1	22
Total		33	13	5	51

46 elever tycker att det stämmer bra eller helt och hållet att de längtar tillbaka till sin gamla skola GA-skolan. 5 elever tycker att det stämmer dåligt.

7. Det är lätt för mig att ta mig till skolan.

		Det är lätt för mig att ta mig till skolan.			Total	
		Stämmer bra	Stämmer dåligt	Stämmer inte alls	Inget svar	
Kön	Tjej	11	10	7	1	29
	Kille	11	8	3	0	22
Total		22	18	10	1	51

22 elever anser att det är lätt att ta sig till skolan medan 28 elever anser att det stämmer dåligt eller inte alls att det är lätt att ta sig till skolan.

14. Jag trivs i skolans lokaler i det stora hela.

		Jag trivs i skolans lokaler i det stora hela.				
		Stämmer helt och hållet	Stämmer bra	Stämmer dåligt	Stämmer inte alls	Total
Kön	Tjej	1	15	9	4	29
	Kille	1	16	4	1	22
Total		2	31	13	5	51

33 elever tycker att det stämmer bra eller helt och hållet att de trivs i skolans lokaler i det stora hela. 18 elever tycker att det stämmer dåligt eller inte alls att de trivs i skolans lokaler

15. Jag trivs i klassrummen.

		Jag trivs i klassrummen.				
		Stämmer helt och hållet	Stämmer bra	Stämmer dåligt	Stämmer inte alls	Total
Kön	Tjej	4	18	6	1	29
	Kille	3	15	2	2	22
Total		7	33	8	3	51

40 elever tycker att det stämmer bra eller helt och hållet att de trivs i klassrummen. 11 elever anser att det stämmer dåligt eller inte alls att de trivs i klassrummen.

16. Jag trivs i matsalen.

		Jag trivs i matsalen.				
		Stämmer helt och hållet	Stämmer bra	Stämmer dåligt	Stämmer inte alls	Total
Kön	Tjej	5	17	6	1	29
	Kille	2	13	4	3	22
Total		7	30	10	4	51

37 elever tycker att det stämmer bra eller helt och hållet att de trivs i matsalen. 14 elever tycker att det stämmer dåligt eller inte alls att de trivs i matsalen.

17. Jag trivs på skolgården.

		Jag trivs på skolgården.				
		Stämmer helt och hållet	Stämmer bra	Stämmer dåligt	Stämmer inte alls	Total
Kön	Tjej	7	12	8	2	29
	Kille	5	13	3	1	22
Total		12	25	11	3	51

37 elever tycker att det stämmer bra eller helt och hållet att de trivs på skolgården. 14 elever anser att det stämmer dåligt eller inte alls att de trivs på skolgården.

12. Jag känner mig trygg på skolan.

		Jag känner mig trygg på skolan.					
		Stämmer helt och hållet	Stämmer bra	Stämmer dåligt	Stämmer inte alls	Inget svar	Total
Kön	Tjej	7	16	4	2	0	29
	Kille	13	6	2	0	1	22
Total		20	22	6	2	1	51

42 elever tycker att det stämmer bra och helt och hållet att de känner sig trygga på skolan. 8 elever anser att det stämmer dåligt eller inte alls att de känner sig trygga på skolan.

1. Egna tankar kring flytten (öppen enkätfråga).

En tredjedel (9 av 28) av tjejerna som svarade på frågan tyckte att det var jobbigt i början men att det blev lättare efter ett tag. Av killarna var det endast 3 av 21 svarande som uttryckte samma åsikt som tjejerna. Resterande tjejer (19) uttrycker att de tycker alltihop har varit jobbigt, sorgligt, ledsamt och dåligt. Av killarna tyckte de flesta av de resterande (17) att det var dåligt att flytta. Men det fanns ett undantag. Bl.a. tyckte en kille att ”/.../det var rätt så skönt eftersom man träffade nya människor.” En av tjejerna uttryckte stort missnöje mot politikerna. ”De ska ju egentligen lyssna på barnens rättigheter som de säger, men de sket fullständigt i oss vilket gör att man har väldigt svårt att lita på politikerna.”

18. Egna kommentarer (öppen enkätfråga).

Av killarna var det tre stycken som skrev något på egna kommentarer. De uttryckte allihop att de ville tillbaka till GA-skolan. Bland tjejerna var det sex personer som skrev något på egna kommentarer. Två personer skriver att de saknar GA-skolan. En skriver att hon har vant sig vid Elinebergsskolan och att det skulle kännas dåligt om hon fick byta igen till GA-skolan. En annan tjej tycker att det känns bra och hon inte tänker på att hon är på en annan skola. De resterande tjejernas kommentarer är ”När det gäller betygen tror jag att det hade varit bättre om jag gick kvar på GA-skolan”, ”Öppna GA igen”. En elev uttryckte att det var jobbigare att ta sig till skolan nu, från att ha två minuter till GA-skolan mot 20 minuter till Elinebergsskolan. En annan elev skrev att han/hon var glad för att de hade fått gå kvar i sina gamla klasser istället för att splittras upp och blandas med Elinebergseleverna.

5.3 Lärarintervjuer

Som vi har nämnt tidigare har vi valt att ej presentera lärarna mer ingående för att skydda deras identitet vi benämner dem som lärare 1, lärare 2 och lärare 3.

5.3.1 Lärarnas skattning av GA-elevernas integrering generellt på Elinebergsskolan

(Intervjufrågor 9 och 11)

9. Om du skulle skatta på en skala från 1-10 hur framgångsrik integreringen av gamla och nya elever varit – hur skulle du skatta då? (Be läraren motivera sin skattning).

Lärare 1 skattar integreringen till 5 och menar att: ”/.../om man bara hade kunnat planera det bättre hade det varit en helt annan situation.” Lärare 3 skattar integreringen till mellan 6 och sju. Lärare 3 tycker att man borde ha väntat ett år och låtit lokaler bli naturligt lediga i redan befintlig skolbyggnad, istället för att bygga baracker för endast ett år. Lärare 3 säger: ”Jag är anställd här och det är mitt jobb att göra det bästa av det hela. Det har ju ändå gått trots allt.” Lärare 3 berättar att innan sammanslagningen såg de framför sig ett mardrömsscenario med stora bråk på skolgården med tillhyggen: ”Man ser ju det värsta framför sig.” Han menar dock att så blev inte fallet. Lärare 2 skattar integreringen till mellan 5 och 6. Hon menar att det har tagit tid och att det är först nu man kan se resultat. Lärare 2 pekar på att det är svårare att integrera äldre elever än yngre elever: ”De har inte så många år kvar i grundskolan vilket de

är medvetna om.” Speciellt dåvarande niorna visste att det bara var någon månad kvar och då blir det ingen integrering. ”Då bryr man sig inte om att försöka komma in utan då håller man sig till det man alltid har haft.” Hon menar att för bästa resultat måste gamla och nya elever blandas och det gjorde man inte. Skolan ville att GA-eleverna skulle ha den tryggheten att vara i sin gamla klass.

11. Vilka faktorer utanför skolan tror du har haft betydelse?

Lärare 3 menar att det är föräldrarna som är allra viktigast: ”Utan att föräldrarna är positiva till det här kommer det inte att gå bra.” Han berättar vidare att det var många föräldrar som var luttrade och besvikna efter all debatt som hade förts i media och med politiker: ”Sen tror jag ändå att när föräldrarna kom hit och hade sina första utvecklingssamtal och föräldramöte, fick träffa oss och se skolan, kanske de inte tyckte att det var så tokigt ändå.” Lärare 1 tycker att när det gäller hela beslutet har det varit katastrof: ”Det har till och med varit uppe på skolverksnivå, tror jag. Det var jätteilla gjort av politikerna.” Hon berättar vidare att föräldrarna har känt att de inte har haft någon delaktighet: ”/.../ varken personal, elever, lärare eller föräldrar.” Lärare 2 menar att det som skulle ske integrationsmässigt var det vi själva gjorde Hon berättar att de fick 500 000 kronor den första tiden som vi kunde ansöka om från bildningsnämnden till alla klasser som flyttade från GA-skolan. De här pengarna gällde fram till jul:

Tyvärr var det så fruktansvärt kaotiskt för oss lärare att packa upp och packa ner alla grejer. Vi hade knappt tid att organisera något annat också. Så då efter jul när man kände att allting började komma på plats, då fick man inte ansöka om pengarna mer. (Lärare 2)

Lärare 2 anser att det var en stor miss av bildningsnämnden, man måste göra saker många gånger tillsammans för att det ska ge resultat: ”Jag hann bara ansöka om pengar till en sak.”

5.3.2. Integration skolarbete

(Intervjufrågor 2, 3, 13 och 16)

2. Vilka utmaningar har sammanslagningen ställt er lärare inför?

Lärare 1 säger att det inte var någon ordning på undervisningen under hela den första terminen och att lärarna fick ha mycket samtal med eleverna. Hon berättar att det inte fanns någon beredskap inför sammanslagningen, t ex fanns det inte klassrum till alla. Lärare 2

berättar att de fick ta hjälp utifrån, t.ex. kom integrationservice och hade gruppsamtal med eleverna från GA-skolan. Hon säger vidare att även ledningen hade gruppsamtal med GA-eleverna. Hon säger också att skolkl var det största problemet: ”De struntade till sist i att gå på lektionerna, de gick istället runt i korridorerna.” Lärare 3 berättar att det blev slagsmål vid flera tillfällen och att det förekom hot mellan flera elever: ”Det var inte bråk av etnisk natur utan det var väldigt jordnära problem.”

3. Hur fungerar undervisningen med elever från Elinebergsskolan och elever från GA-skolan tillsammans? Kan du berätta mer om det?

Lärare 2 och lärare 1 berättar att de bara har engelska, språkval och matematik tillsammans. De är båda av åsikten att det fungerar bra. Lärare 2 säger: ”I början var de mycket nervösa. De tyckte att Elinebergseleverna kollade på dem, men det gjorde säkert GA-eleverna med Elinebergseleverna också.” Lärare 3 berättar om ett tema de nyligen haft där de försökte integrera elever från GA-skolan och elever från Elinebergsskolan: ”Eleverna hade helt klart fördomar mot varandra.” Han berättar att elevernas första reaktion var: ”Vi kan inte jobba med dem.” Lärare 3 menar att de hade ett stort hinder att ta sig över bara där. Men som han säger: ”Men med vissa grupper gick det ändå på något konstigt sätt.”

13. Hur ser samarbetet ut när det gäller föräldrarna till de nya eleverna? Vilka är dina kommentarer till detta?

Lärare 1 säger att det inte finns något samarbete: ”Jag hade föräldramöte i höstas. Jag skickade brev, ringde personligen och det kom fyra föräldrar. De är inte intresserade av föräldramöten. De kommer på utvecklingssamtalen.” Hon berättar också att de har gjort en informationsfilm på skolan om elevernas första möte med den svenska skolan, som ska visas för föräldrarna: ”Så här går det till på den svenska skolan. Vi vill visa hur det går till i klassrum, matsal och hos skolsköterskan. Filmen är på olika språk.” Lärare 3 tycker att det har varit ett väldigt bra samarbete och menar att det är lite kulturbetingat:

Min erfarenhet nu är att invandrarföräldrar är väldigt bra att ha att göra med. Man kan berätta problemet rakt på sak och få väldigt bra respons. Föräldrarna pratar med sin son/dotter direkt där under samtalet och säger, i alla fall där, att man ska fortsätta att arbeta med det därhemma också. (Lärare 3)

Lärare 2 berättar att föräldrarna först protesterade men sedan accepterade att de kom till en ny skola och försökte göra det bästa av det. Föräldrarna sa till sina barn: ”Nu måste du tänka på din skola och jobba på här.” Hon menar vidare att föräldrar med invandrarbakgrund ofta tycker att skolan är något som skolan tar hand om och att det inte är många som involverar sig i skolan: ”Det är nog därför inte så många föräldrar är aktiva i skolan, utan det ska vi sköta här. Sedan när barnen kommer hem tar föräldrarnas ansvar över.” Liksom lärare 1 nämner lärare 2 att det tyvärr är väldigt dålig uppslutning på föräldramötena.

16. Har du några egna tankar kring hur barnen har det på Elinebergsskolan som du skulle vilja dela med dig av?

Lärare 2 berättar att en tredjedel av undervisningen första året efter flytten bestod av att de pratade med eleverna om allt som hade hänt: ”De pratade inte så mycket om det hemma. Eleverna har sagt i efterhand att det tyckte det var skönt att prata om det.” Lärare 1 berättar också att de har pratat mycket med eleverna: ”Vi har pratat om hur svenskar fungerar och varför de gör som de gör. Det kan ses så fel från deras håll. Svenska elever menar inget illa utan det är vår kultur.” Hon hade en elev som sade: ”Det är lika bra att flytta upp till Elinebergsskolan för någon gång måste man ju träffa svenskar.” Skolan har gjort egna enkätundersökningar och enligt lärare 1 visar de på ett bra resultat, att eleverna trivs på skolan. Något som hon också tar upp är att det har varit väldigt mycket lärarbyten för dem som är nior idag. Lärare 3:s erfarenhet är att det finns många elever som är i behov av enorma hjälp- och stödinsatser då de har svårt för språket: ”Det är sorgligt att se att besparingarna som varit under flera års tid på skolan drabbar de allra svagaste. Jag menar, de duktiga och skötsamma eleverna kommer alltid att klara sig.” Han berättar vidare att det tyvärr är många tjejer som skulle behöva mycket mer hjälp än de får p.g.a. att de är tysta, försiktiga och inte gör så mycket väsen av sig. Lärare 3 menar att det framförallt är killarna som det blir mycket problem med som får hjälpinsatserna eftersom de är mer utåtagerande och kräver en mer direkt insats: ”Det är ofta väldigt tragiska situationer hemma som ligger till grund för problemen i skolan. Jag tror inte att något barn är elakt i grunden.”

5.3.3 Integration kompisar

(Intervjufrågor 1, 4, 5, 6 och 12)

1. Vilka utmaningar har sammanslagningen av elever från GA-skolan och Elinebergsskolan ställt barnen inför?

Lärare 3 och lärare 2 tycker några av utmaningarna för eleverna har varit att det är en helt ny skola med nya elever och nya lärare. Lärare 3 menar att det var svårt för eleverna att hitta på sin nya skola. Enligt lärare 1 var en annan stor utmaning för GA-eleverna, att träffa svenska elever: ”De har ju aldrig träffat svenska elever.” Något som lärare 2 också tog upp var skolvägen: ”Barnen har haft otroligt nära till skolan förut och nu har de måst åka buss, vilket ju inte har varit helt enkelt, att komma i tid och så vidare.” Vidare tar lärare 2 upp att barnen från GA-skolan redan hade skapat sig en identitet på den gamla skolan. När de kom till Elinebergsskolan var de tvungna att hävda sig för att kunna skapa sig en ny identitet på denna skola: ”Någon ska ju stå överst, och de som kom från GA-skolan hade ju stått överst, och de var nior på hela skolan.”

4. Hur uppfattar du att umgänget mellan GA eleverna och Elinebergseleverna fungerar på rasterna?

Lärare 3 menar att efter omständigheterna har det ändå gått bra. Han säger att det finns alltid några i alla klasser som är svåra att ha att göra med, det går inte att generalisera. Lärare 2: s uppfattning är att de blandar sig med varandra men inte så att de hittar nya bästisar. Lärare 1: s åsikt är att vissa har börjat vänja sig och träffa nya kompisar, andra håller ännu mer tätt ihop: ”De finns de i min klass som är födda och uppväxta i Sverige men som aldrig har varit hemma hos en svensk familj.” Något hon tar upp är att maktstrukturerna förändrades när skolorna slogs ihop, GA-, Norrehed-, och Elinebergsskolan hade sina egna strukturer: ”De slog ihop sig i gäng och promenerade runt i korridorerna för att känna styrka från gruppen. Skulle de gå ensamma kände de sig lite rädda.”

5. Vad är din uppfattning om hur eleverna på Elinebergsskolan har släppt in eleverna från GA-skolan? På vilket sätt kan man se detta?

Lärare 1 och lärare 3 menar att det har varit både och. De berättar att det var en del problematik kring att eleverna från GA-skolan hade invandrarbakgrund. Vidare berättar de att några elever som syntes och hördes sa att det är utlänningar som kommer hit, något GA-eleverna hörde.

Lärare 3 berättar att han hade en elev i sin klass, som själv hade utländskt ursprung, som vid ett tillfälle sa: ”Vi ska inte ha hit de jävla invandrarna.” Lärare 2 menar också att:

Det inte är lätt att ta kontakt med elever som inte vill bli kontaktade, och jag tror att GA-eleverna var väldigt så från början. De flesta höll sig mycket för sig själv, de ville tillbaka till GA-skolan och trodde att man skulle öppna GA-skolan igen.
(lärare 2)

Lärare 1 uppfattning är att det har varit väldigt blandat: ”Vissa har nog varit väldigt nyfikna och andra ville inte att GA-eleverna skulle komma till deras skola.”

6. Vilket bemötande har eleverna från GA-skolan fått av de gamla eleverna?

Hur har detta yttrat sig?

Lärare 2 menar att de inte träffades naturligt någonstans mer än på rasterna. Alla tre lärarna upplevde att eleverna gick i gäng i korridorerna och kollade in varandra. De berättar att vissa elever var rädda, och ibland hettade det till och blev bråk. Lärare 2 berättar att tjejerna från Elinebergsskolan var väldigt intresserade av killarna från GA-skolan: ”Det var rätt så mycket kärlek i korridorerna.”

12. Hur ser samarbetet med föräldrarna ut när det gäller de gamla eleverna? Vilka är dina kommentarer till detta?

Lärare 1 säger att hon inte vet. Hon har ingen GA-klass. Lärare 3 tycker att det fortfarande fungerar bra. Lärare 2 berättar att föräldrarna inte ville att GA-skolan skulle flytta hit, föräldraföreningen protesterade: ”Tyvärr påverkar vissa föräldrar sina barn som sen säger saker mot de nya eleverna som kommit hit. Det är tråkigt att föräldrarna själva inte förstår att det bara blir värre.” Hon tycker ändå att det känns som om det har lagt sig. Men säger hon: ”Det finns fortfarande några föräldrar som är fientligt inställda till invandrare överlag och de kommer att fortsätta att vara det.”

5.3.4 Integration trivsel

(Intervjufrågor 14, 15, 7, 10 och 8)

14. Hur uppfattar du att atmosfären på skolan är idag?

Lärare 3 tycker att det fungerar mycket bättre än för ett och ett halvt år sen. Han menar att det till stor del beror på att allting börjar lugna ner sig igen: ”Ni ska tänka att det gick nästan 1200 elever här. Nu är vi nästan nere på 750-800 elever igen.” Lärare 2 känner att atmosfären är bra: ”Det känns som om det flyter på. Vi har några som ställer till det, men det har nog mer att göra med att de är tonåringar än att de är GA-elever.” I stort tycker hon att allt har lagt sig och säger att eleverna har fokus på sina studier. Lärare 1 tycker att det är både och. Det som hon anser är största problemet är eleverna som kommer från andra skolor och ställer till bråk: ”De slagsmål som händer på fritiden dras in i skolans värld.”

15. Hur upplever du att eleverna trivs, både de gamla och de nya, på sin skola?

Lärare 2 upplever att eleverna trivs bra: ”Nackdelen är att det är en stor skola. Det är trångt och mycket elever. Det finns inte tillräckligt med klassrum.” Hon berättar också att det är väldigt svårt att få till det med platsen i matsalen: ”Ibland äter de halv elva för att nästa dag äta halv ett.” Lärare 3 tycker att vi går mot ljusare tider. Han säger att de flesta har lugnat ner sig. Lärare 1 tycker att det är okej: ”Barn är väldigt anpassningsbara.” Hon menar att en positiv sak med flytten är att eleverna inför gymnasiet nu är vana vid att träffa nya kompisar vilket kommer att underlätta för dem.

7. Hur har eleverna från GA-skolan betett sig i mötet med eleverna från Elinebergsskolan?

Hur har detta yttrat sig?

Lärare 2 berättar att de höll sig rätt så mycket för sig själv i början. Hon berättar vidare att klasserna blev placerade i en korridor längst ner i ena änden. På rasterna stannade de där.

Lärare 2 säger att de höll sig ganska mycket för sig själv i början: ”Dåvarande niorna gick ner till fritidsgården, de var lite tuffare.” Lärare 3 menar att det alltid finns i varje klass två tre elever som är lite jobbiga: ”De hittar ju på grejer och vissa elever var rädda för dem här.”

10. Vilka faktorer inne på skolan tror du har bidragit till detta resultat?

Lärare 1 menar att de kastades in på Elinebergsskolan, att det inte fanns någon struktur eller planering. Hon tycker att det har fungerat bra i de grupper där man har språk eller matte tillsammans: då har det varit i klassrumssituation. Det är annorlunda än om de bara blir tillsagda att: ” – Gå nu in här och ät tillsammans. – Gå nu in här och prata tillsammans.” Lärare 3 och lärare 2 berättar att alla lärare är indelade i lag, där det ingår både Elinebergsklasser och GA-klasser: ”/.../ då kan man blanda eleverna i klasserna när det är möjligt.” Eleverna har även gjort studiebesök och utflykter tillsammans. Lärare 2 berättar vidare att eleverna har delats upp i små grupper för att intervjua varandra.

8. Vilka skillnader, om det finns några, har du uppmärksammat vad gäller hur tjejerna respektive killarna från GA-skolan har hanterat situationen att byta skola?

Lärare 3 och lärare 2 uppfattar att killarna har haft de lättare är tjejerna. De menar också att vissa killar tycker att de har fått kontakt med svenska killar. De har blandat sig genom att gå ner till fritidsgården och även spelat fotboll tillsammans. Det är en av respondenternas mening att tjejer ofta är känsligare. Hon vill inte generalisera men säger att: ”De går gärna med varandra, två eller tre.” Som lärare 1 uttrycker det: ”De gick i sina tjejgrupper. Ni vet det här typiska att man går och tittar på varandra, speciella blickar som säger rätt mycket.” Vidare anser lärare 2 att det är tuffare för tjejerna för att de är mer psykologiska: ”Killarna slår varandra en box, sen är det bra med det, medan tjejerna snackar skit.” Lärare 3 berättar om att han har upplevt att det varit några tjejbråk men vet inte vad det har berott på.

6. Analys

6.1 Inledning

Här följer vår analys av elevenkäterna och lärarintervjuerna. Vi har valt att först redovisa analysen av lärarnas skattning av GA-elevernars integrering på Elinebergsskolan sedan följer analys av våra tre teman, integration skolarbete, integration kompisar och integration trivsel. Varje tema börjar med en analys av elevenkäterna vilket följs av en analys av lärarintervjuerna.

6.1.1 Lärarnas skattning av GA-elevernas integrering på Elinebergsskolan

(Intervjufrågor 9 och 11)

Vi har valt att lyfta fram lärarnas syn på hur framgångsrik integreringen mellan GA-eleverna och Elinebergseleverna varit enligt en skala från 1-10 i detta avsnitt, som en introduktion. Vår undersökning visar att våra respondenter skattar integreringen till mellan 5-7. Respondenterna menar att faktorer som har påverkat hur väl integreringen har fungerat är som vi tolkar det, på *mesonivån* (Andersson, 2002), föräldrarna. En av våra respondenter pekar på att det är föräldrarna som är viktigast. En respondent berättar att många GA-föräldrar var luttrade och besvikna efter all debatt som hade förts i media och med politiker. I undersökningen framkommer också att föräldrarna från början inte kände någon delaktighet men att när de kom på sina första utvecklingssamtal och klassmöte, trots allt inte tyckte att det var så dåligt på Elinebergsskolan. Även Bildningsnämnden påverkade som vi ser det, på *exonivån* (ibid.), genom att tillsätta pengar som skulle användas till integrering av eleverna. Undersökningen visar att det var svårt för respondenterna, då flytten skedde i oktober, att hinna utnyttja de pengar som var undanlagda då sista datum för att ansöka om pengarna var i december samma år. En av respondenterna förklarar:

Tyvärr var det så fruktansvärt kaotiskt för oss lärare att packa upp och ner alla grejer. Vi hade knappt tid att organisera något annat också. Så då efter jul när man kände att allting började komma på plats då fick man inte ansöka om pengarna mer. (lärare 2)

6.1.2 Integration skolarbete

Elever

(Enkätfrågor 9, 3 och 16.)

När det gäller GA- elevernas skolarbete tycker de flesta att det inte går sämre för dem sedan flytten. De som uttrycker detta starkast är tjejerna. Tallberg Broman (2002) förklarar att flickor tränas och tränar sig redan i förskolans lek och samvaro och genom hela skoltiden att utveckla sociala färdigheter vad gäller inlevelse, empati och social kompetens. Som vi tolkar det skulle GA-tjejerna ha tränat upp sådana färdigheter så att de lättare kan anpassa sig till sin nya skolsituation och därmed klara av sitt skolarbete trots den stora förändring som flytten

medförde. Något som vi också ser kan ha bidragit till att skolarbetet inte har blivit så lidande för dessa elever är att en stor del upplevde att de fick mycket stöd av Elinebergsskolans personal under flytten och efteråt. Här kan elevernas syn på hur de upplever att de fått stöd av personalen som vi uppfattar det bero på personalens bemötande av eleverna. Detta är något som Wrangsjö (2006) tar upp. Han beskriver skolan som ett samhälle i miniatyr. Som vi ser det sker det ett samspel mellan de olika yrkesrollerna på skolan, rektor, skolsköterska, kurator och lärare på *exonivån* (Andersson, 2002) som påverkar eleverna. Här möter eleverna vuxna inom ramen för ett regelverk, som ställer krav på eleverna avseende deras prestationer inom social förmåga, inhämtande av kunskap och redovisning av densamme. Wrangsjö (2006) menar att oberoende av hur eleven har det på fritiden kommer de på skolan att bemötas som någon, antingen som uppskattad, osynlig, mobbad eller strulig. Han menar att bemötandet kan skilja sig mycket när det gäller hur lärare eller kamrater ser på den enskilda eleven. Som vi tolkar det har personalen på Elinebergsskolan gett GA-eleverna ett bra bemötande som kan ha bidragit till att de upplevt att de fått stöd av personalen på Elinebergsskolan.

Lärare

(Intervjufrågor 2, 3 och 13)

I vår undersökning framkommer det att det inte var någon ordning på undervisningen hela den första terminen och att lärarna fick ha många samtal med eleverna samt att de fick ta hjälp utifrån. Skolan fick ta hjälp utifrån av Kommunens Integrationservice som förde samtal med eleverna från GA-skolan. Andersson (2002) beskriver hur Bronfenbrenner pekar på att utvecklingen sker via interaktion med olika omgivningsfaktorer. Detta är som vi ser det ett exempel på hur skolan arbetade på *exonivån* enligt Bronfenbrenners utvecklingsekologiska modell (Andersson, 2002).

Det framkom i vår undersökning att skolan nyligen hade haft ett tema där de försökte integrera elever från GA-skolan och elever från Elinebergsskolan. En elev från Elinebergsskolan hade sagt: "Vi kan inte jobba med dem." Elias (2004) beskriver hur den *etablerade* gruppen tillskriver *outsidergruppen* de "dåliga" egenskaperna medan de anser sig själva vara exemplariska. Han menar att den *etablerade* gruppen alltid tycker att de har belägg för att ens egen grupp är bra och den andra är dålig. Som vi tolkar det skulle eleven som uttryckte att han inte kunde jobba med GA-elever känna att han är den *etablerade* medan GA-eleverna är *outsiders*. Precis som i vår elevenkätundersökning visar det sig även här att lärarna

tycker sig se att GA-eleverna och Elinebergseleverna blandar sig på skoltid men inte på sin fritid. Detta stämmer som vi ser det överens med Elias (2004) teori om att de etablerade och de som är outsiders fungerar bra ihop på arbetstid men att de inte umgås på sin fritid.

Vår undersökning visar att samarbetet mellan lärarna och GA-elevernas föräldrar på *mesonivån* (Andersson, 2002) kunde vara bättre. Bl.a. visar den att GA-elevernas föräldrar inte är så intresserade av föräldramöten men att de kommer på utvecklingssamtalen. En av respondenterna menar att det är kulturbetingat och att föräldrarna tycker att skolan är något som skolan tar hand om, att de tar över ansvaret när barnet kommer hem från skolan. Skolan arbetar dock på med att informera föräldrarna om hur det går till på en svensk skola. Det framkommer också av undersökningen att skolan nyligen har gjort en film, på flera språk, om hur det går till på en svensk skola och att filmen kommer att visas för föräldrarna. Vi kan se likheter i vad våra respondenter uttrycker med vad Rektor Sven Olsson (Integrationsverket, 2003) på Kroksbäcksskolan i Hyllie Malmö säger. Han förklarar frånvaron av samarbete med föräldrarna så här: ”I många arabländer har skolan den totala rollen som uppfostrare. Föräldrarna har inte mycket att säga till om.” (s 12). Han menar att det därför är viktigt att informera barn och deras föräldrar om hur det svenska skolsystemet fungerar.

En av respondenterna uttrycker att det är många tjejer som skulle behöva mycket mer hjälp än de får i dagsläget. Respondenten menar att tjejerna är tysta, försiktiga och inte gör så mycket väsen av sig. Vi kan se att det stämmer överens med de skol- och barnomsorgsundersökningar som omnämns i *Pedagogiskt arbete och kön* (Tallberg Broman, 2002). Där beskrivs flickorna som tystare och osynligare än pojkarna vilka kräver mer av lärarens uppmärksamhet. Detta tar respondenten också tar upp när han beskriver att pojkarna är mer utagerande och kräver en mer direkt insats vilket de också, enligt respondenten, får.

6.1.2.1 Sammanfattning av temat integration skolarbete

Sammanfattningsvis tycker de flesta eleverna att det inte går sämre för dem vad gäller skolarbetet sedan flytten till Elinebergsskolan. De upplever att de har fått bra stöd av personalen från Elinebergsskolan i samband med flytten.

Lärarna upplever att eleverna från GA-skolan och eleverna från Elinebergsskolan fungerar tillsammans på skoltid men att de inte umgås på fritiden. Något som framkommer är att

lärarna efterlyser ett bättre samarbete med GA-elevernas föräldrar, men framhåller att skolan arbetar på att informera föräldrarna om det svenska skolsystemet.

6.1.3 Integration kompisar

Elever

(Enkätfrågor 8,13, 11 och 10)

Genomsnittligt är det tre elever i varje klass som säger att det stämmer bra eller helt och hållet att de ofta hamnar i bråk med andra elever. Men majoriteten svarar att det stämmer dåligt eller inte alls. Dock räcker det att några bråkar för att det ska upplevas som störande. Elias (2004) menar att de som känner sig som outsiders bara vet ett sätt att ge igen på de etablerade och att det sker genom brottslighet, vandalisering eller andra brott såsom att hamna i bråk. Möjligen kan det vara så att de ungdomar som ofta hamnar i bråk på Elinebergsskolan känner sig som outsiders och därför känner ett behov av att ge igen på de etablerade, Elinebergseleverna. Eliaso (2005) säger att en del ungdomar känner att de döms utifrån omgivningens syn på dem som invandrare och att de inte ses som individer. Hon menar att ungdomarna upplever att de i olika situationer blir förknippade med problem oavsett de är skyldiga till något eller inte. Vår förförståelse av denna problematik är att det på *makronivån* (Anderson, 2002) kan vara ett stort problem både i skolor och i samhället i stort. Då 98 procent av ungdomarna som kom från GA-skolan är ungdomar med föräldrar som är invandrare skulle scenariot kunna vara likadant här som på den skola som Eliaso (2005) beskriver. Enligt de svar eleverna lämnade kan vi konstatera att det inte är så på Elinebergsskolan. Elevernas svar vad gäller deras umgänge med nya kompisar på skolan, visade på motsägelsefulla resultat. En stor del av eleverna svarar att de fått nya kompisar på Elinebergsskolan och att undervisningen med Elinebergseleverna fungerar bra. Samtidigt svarar de flesta att de bara umgås på fritiden med sina gamla kompisar. I likhet med Elias (2004) studie visar detta enligt vår uppfattning på att etablerade och outsiders kan fungera väl tillsammans under arbetstid eller som i detta fall skoltid, men att de inte umgås på fritiden. Som vi ser det har flytten fungerat bra på *mesonivån* (Andersson, 2002) utifrån att de kan ha en fungerande relation till varandra under skoltid.

Lärare

(Intervjufrågor 1, 4, 5, 6 och 12)

Som framgår av respondenternas svar har det varit mycket nytt för eleverna sedan flytten från GA-skolan till Elinebergsskolan, nya lärare, nya skolkamrater och ny skola och ny skolväg. Andersson (2002) beskriver den utvecklingsekologiska modellen, som visar hur vi påverkas på olika nivåer i samhället och interagerar med varandra. För dessa elever förändrades i enlighet med den utvecklingsekologiska modellen, som vi ser det, elevernas förutsättningar att interagera på *mikronivå* vad gällde deras förhållande till sin nya skolmiljö, sina nya lärare och sina nya skolkamrater.

Flera av eleverna hade aldrig heller, som en respondent berättade, träffat svenska elever. Eliaso (2005) säger att en grundläggande orsak till att barn med invandrarbakgrund inte känner några svenska barn kan bero på att bostadsområdena är segregerade, liksom skolan. Detta kan vi se stämmer med GA-skolans elever som förutom att de lever i ett invandrartätt område dessutom gick på en skola, GA-skolan, där 98 procent av eleverna hade invandrarbakgrund. Vår tolkning är att detta kan vara en av orsakerna till att eleverna har haft liten eller ingen kontakt med jämnåriga svenska skolkamrater. En annan orsak, som vi på *mesonivån* (Andersson, 2002) ser kan i likhet med vad Eliaso (2005) ser vara kulturskillnaderna. Hon menar att det är den största anledningen till att barn med utländsk bakgrund inte umgås med svenska jämnåriga barn. Hon berättar att föräldrarna till de syrianska barnen tror att de svenska barnen får göra lite som de vill, och menar att föräldrarna därför inte vill att barnen ska umgås med svenska barn.

Undersökningen visar att elever från GA-skolan redan hade skapat sig en identitet på den gamla skolan och nu måste skapa sig en ny på sin nya skola, Elinebergsskolan. Detta ser vi kan ha utgjort ett problem för eleverna utifrån hur tonåringens utveckling (adolescens), som beskrivs i *Psykologi – ett integrerat perspektiv* (Smith, 2000), är något som hon/han går in i beroende på vad de bär med sig, att de är identitetssökande och att det pågår en yttre frigörelse från föräldrarna där man skapar vänskapsrelationer. Som vi tolkar det fick GA-eleverna det svårare att utvecklas som tonåringar, då de mitt i sin tonårsfrigörelse tvingades att bygga upp sin redan etablerade identitet på nytt.

En av respondenterna tar upp att maktstrukturen ändrades när GA-skolan och Elinebergsskolan slogs ihop: ”De slog ihop sig i gäng och promenerade runt i korridorerna för att känna styrka från gruppen.” Detta stämmer överens med Bourdieus teori om Fält, doxa och symbolisk makt som Järvinen (2003) beskriver. Bourdieu menar att de etablerade (Elias, 2004) som redan har ett socialtkapital på fältet försöker stanna utvecklingen så att inget

förändras medan de som är outsiders (Elias, 2004) har allt att vinna på att omstrukturera fältet för att själva förbättra sina chanser till att bygga upp ett socialt kapital. I vårt resonemang menar vi att GA-eleverna i det här sammanhanget, på *mesonivån* (Andersson, 2002), utmanar Elinebergseleverna för att skapa sitt fält, sin plats, på Elinebergskolan eftersom det är två olika mikrosystem som måste lära sig att samspeka.

I tvärkulturella möten (Westin, 2000) beskrivs undersökningar som visar att våra allra yngsta medborgare har fått en mer negativ inställning till personer med invandrabakgrund. Vår undersökning visar, som vi tolkar det, på att samma problem finns på Elinebergskolan. Två av våra respondenter berättar att det var en del problematik kring att eleverna från GA-skolan har invandrabakgrund. De berättar att en av Elinebergs-eleverna hade sagt: ”Vi ska inte ha hit de jävla invandrarna.”

Åhlund (2005) tycker sig se att flickor med invandrabakgrund har lättare att etablera gränsöverskridande relationer än vad pojkar med invandrabakgrund har. Vår undersökning visar att på Elinebergskolan var det tvärtom. Pojkarna från GA-skolan fick mycket uppmärksamhet av de svenska flickorna och som en av respondenterna uttryckte det: ”Det var rätt så mycket kärlek i korridorerna.”

I likhet med Metells (2001) beskrivning av föräldrars påverkan framkommer det i vår undersökning att vissa av föräldrarna till Elinebergseleverna påverkar sina barn genom att uttrycka negativa åsikter om invandrare, som sedan deras barn i sin tur yttrar i skolan. Metell (2001) tar upp hur barn utvecklas i samspel med föräldrarna. Hon menar att hur man som

/.../ man eller kvinna visar hur man relaterar till en annan person, hur man känner och uttrycker känslor, vilka värderingar man lever efter, hur man löser konflikter och hur man älskar sig själv och andra ger effekter som ofta inte visar sig förrän barnet är vuxet. (s 141)

6.1.3.1 Sammanfattning av temat integration kompisar

Sammanfattningsvis svarar de flesta eleverna att de inte kommer i bråk med eleverna från Elinebergsskolan. Vår undersökning visar också att de flesta säger att de har fått nya kompisar. Samtidigt säger de att de umgås mest med sina gamla kompisar från GA-skolan. Lärarna berättar att flera av eleverna från GA-skolan inte tidigare träffat svenska elever. Det framkommer att det har varit en del problematik kring att GA-eleverna har

invandrarbakgrund. Lärarna menar att en del av ansvaret ligger hos elevernas föräldrar som genom att uttrycka negativa åsikter om invandrare påverkar sina barn vilka i sin tur ger uttryck för dessa åsikter i skolan.

6.1.4 Integration trivsel

Elever

(Enkätfrågor 1, 2, 5, 4, 6, 7, 14, 15, 16, 17, 12 och 18)

I boken *GA i mitt hjärta* (Sällberg, 2005) uttrycker en förälder sitt missnöje med att politikerna lovade att staden skulle hålla med busskort. Så blev det inte och den här föräldern har nu åtta barns busskort à 225 kr i månaden att betala för. Alternativet att låta barnen gå till skolan var för honom uteslutet då många av vägarna till barnens skolor är starkt trafikerade. Som vi kan se i elevernas svar anser en stor del av eleverna att det är svårt att ta sig till skolan. En av eleverna uttrycker att han tidigare hade två minuters gångväg till GA-skolan mot nuvarande tjugo minuter det tar att ta sig till Elinebergsskolan. Utifrån ett sådant perspektiv kan vi förstå om dessa elever anser att det är svårt att ta sig till skolan och vi ser detta som en möjlig förklaring till dessa elevers missnöje. Detta är som vi ser det en faktor som på *exonivån* (Andersson, 2002) betydde något negativt för eleverna i samband med skolbytet.

Undersökningen visar att de flesta elever trivs bra i skolans lokaler, i sina klassrum och på skolgården. Vad gäller eleverna upplevelse av att känna sig trygga på skolan var det många, fyrtiotvå elever, som känner sig trygga på sin skola. Utifrån mediernas senaste uppmärksammade artiklar om ökat våld och bråk på några av Helsingborgs skolor var vi förberedda på att detta skulle visa sig även på Elinebergsskolan. Men enligt barnens egna svar hade vi fel. I sin D-uppsats beskriver Eliaso (2005) att det främst är barnens starka känsla av samhörighet som avgör om de trivs i skolan eller inte. I hennes undersökning framgår det att barnen framställer den trivsamma stämningen som avgörande för att de ska känna sig trygga. Vår undersökning visar att de klasser som flyttades från GA-skolan har fått behålla sina klasser intakta. Vår tanke är att dessa elever genom att få behålla sin samhörighet till sin klass kanske därmed också har underlättat för att de ska kunna trivas och känna sig trygga på Elinebergsskolan. I Elinebergsskolans kvalitetsredovisning (Andersson, 2005) står att läsa att målet är att hundra procent av eleverna ska känna sig trygga i skolan. För närvarande är det enligt deras egen undersökning 78 procent av alla elever på Elinebergsskolan som känner sig

trygga. Vi kan inte se några större skillnader mellan killarnas och tjejernas svar angående sin skolmiljö.

När vi tittar närmare på hur ungdomarna trivs på sin nya skola visar vår undersökning att det är mycket jämnt mellan de som tycker att Elinebergskolan känns som deras skola och de som inte känner så. Däremot känner en stor majoritet att de är välkomna på Elinebergsskolan. Dock är det bara arton elever som trivs bättre sedan de bytt skola. Så många som 46 av 51 elever längtar tillbaka till GA-skolan. Vad kan man läsa ut av detta resultat? I boken GA i mitt hjärta (Sällberg, 2005) får eleverna uttrycka vad de tyckte om sin dåvarande skola, GA-skolan. Det framkommer att eleverna trivdes mycket bra på sin skola. Det fanns elever från trettiofem olika nationaliteter och alla kom bra överens. Det var lite bråk och närvaron var hög. Det framkommer också att GA-skolan hade gjort sig känd för att ha funnit nya välfungerande sätt att arbeta på t.ex. med skapande verksamhet. De fick studiebesök från hela Sverige. Vi får uppfattningen att detta var en speciell skola där eleverna trivdes mycket bra. Detta kan möjligen ha försvårat GA-skolans elevers vilja att ta till sig sin nya skola. De hade ju redan en välfungerande och trivsamt skola att gå till. Det är enligt vår uppfattning också lätt att idealisera det som har varit. Även om de känner sig välkomna på sin nya skola kan eleverna ändå längta tillbaka till sin gamla skola av nostalgiskäl.

Vår undersökning visar att en av eleverna var mycket missnöjd med hur politikerna hade hanterat situationen med nedläggningen av GA-skolan och att man inte hade lyssnat på barnen och tagit vara på deras rättigheter. Det hon åberopade var just barnkonventionens rättigheter (UD INFO, 2006) som lyder:

Konventionsstaterna skall respektera och tillförsäkra varje barn inom deras jurisdiktion de rättigheter som anges i denna konvention utan åtskillnad av något slag, oavsett barnets eller dess förälders eller vårdnadshavares ras, hudfärg, kön, språk, religion, politiska eller annan åskådning, nationella, etniska eller sociala ursprung, egendom, handikapp, börd eller ställning i övrigt (s 10)

Konventionen uttrycker klart och tydligt att man skall respektera och tillförsäkra varje barn deras rättigheter. Som vi tolkar det anser eleven att Helsingborgs politiker inte har följt barnkonventionen eller som hon själv uttrycker det med egna ord: ”De ska ju egentligen lyssna på barnens rättigheter som de säger, men de sket fullständigt i oss vilket gör att man har väldigt svårt att lyssna på politikerna.” (Fråga 1). Detta visar, som vi ser det, på att interaktionen mellan Helsingborgs politiker, *exonivå* (Andersson, 2002), och regeringen,

makronivå (Ibid.), inte har fungerat vad gäller regeringens uppmaning att följa konventionen om barnets rättigheter.

Lärare

(Intervjufrågor 14 och 15)

Vår undersökning visar att eleverna trots det är en stor skola med mycket elever och brist på klassrum ändå enligt våra respondenter trivs bra. En av respondenterna menar att barn är väldigt anpassningsbara. Detta kan vi se stämmer med Allwoods (2000) uppfattning att barn i hög utsträckning tar till sig ”/.../ de olika förhållningssätt, förståelser och värderingar som de exponeras för.” (Sid. 49).

Undersökningen visar att respondenterna tycker att det fungerar mycket bättre än för ett och ett halvt år sedan och att atmosfären är bra. De upplever det som att allting flyter på men att de har några som ställer till det, men menar de, det handlar nog mer om att det är tonåringar än på sammanslagningen av GA-eleverna och Elinebergseleverna. Respondenterna beskriver också att de har problem med att ungdomar från andra skolor kommer till Elinebergsskolan och ställer till bråk. Wrangsjö (2006) beskriver hur relationerna till jämnåriga ger tillvaron mening och tillfälle till viktiga erfarenheter, men att kontakten med jämnåriga inte alltid är okomplicerad. Den personen som retar eller mobbar andra har oftast egna erfarenheter, kanske i form av fysiskt våld eller brist på värme i familjen. De som utför mobbningstrenderande handlingar mot andra har också enligt Wrangsjö (2006) svårt att styra sina handlingar och kan vara väldigt hetsiga. De elever som enligt våra respondenter ”ställer till det” och även de som kommer från andra skolor och ställer till bråk, skulle enligt vår uppfattning kunna vara elever med de erfarenheter som Wrangsjö (2006) beskriver.

6.1.4.1 Sammanfattning av temat integration trivsel

Sammanfattningsvis visar våra resultat av enkäterna att de flesta elever trivs bra i skolans lokaler, i sina klassrum och på skolgården. Flertalet elever uttrycker också att de känner sig trygga på Elinebergsskolan. Majoriteten känner sig välkomna på Elinebergsskolan men de uttalar ändå en önskan om att GA-skolan ska öppnas igen.

Även lärarna säger sig se att eleverna från GA-skolan trivs bra på Elinebergsskolan och att det är en bra atmosfär på Elinebergsskolan idag.

7. Slutdiskussion

Vårt syfte med denna uppsats var att undersöka hur eleverna från GA-skolan har integrerats i sin nya skolmiljö på Elinebergsskolan. Det vi var intresserade av var hur de integrerats vad gäller sina nya skolkamrater, hur skolarbetet fungerar och hur de trivs på sin nya skola, Elinebergsskolan. För att få en mer nyanserad bild intervjuade vi även lärare för att få deras syn på hur GA- eleverna har integrerats på Elinebergsskolan.

När vi påbörjade vår C-uppsats hade vi många tankar om vilka svar vi skulle få av elever och lärare om hur de upplevde situationen på Elinebergsskolan. Vår förförståelse av hur eleverna hade integrerats var att de skulle vantrivas på sin nya skola, att Elinebergseleverna skulle vara avvisande mot GA-eleverna; men våra resultat visar att flertalet av eleverna faktiskt trivs på sin skola. Dock upplever vi att eleverna känner sig lite klivna. Samtidigt som de uttrycker att de trivs på sin nya skola uttrycker de ändå en längtan tillbaka till sin gamla skola, GA-skolan. Vi tror att det ligger i människans natur att idealisera det som har varit. Ofta minns man bara det positiva och glömmer det som varit negativt. Kanske är det så för GA-eleverna.

Det visade sig att GA-eleverna tyckte att det fungerade bra att ha undervisning med Elinebergseleverna. De hade haft grupparbeten med varandra vilket också, enligt lärarna, hade fungerat bra. Det framkommer att GA-eleverna och Elinebergseleverna umgås på skoltid men att de inte umgås på sin fritid. En av lärarna berättade under intervjun att de flesta av GA-eleverna aldrig hade varit hemma hos någon svensk familj. I vår analys tar vi upp Eliasos (2005) D-uppsats där hon skriver att kulturskillnader kan vara en orsak till att barn med invandrarbakgrund inte umgås med svenska barn i någon större utsträckning. Eliasos (2005) menar att föräldrarna till dessa barn oroar sig för att svenska barn får göra lite som de vill. Kanske är detta en av orsakerna till att eleverna inte umgås privat. En annan orsak, som vi ser det, kan vara bostadssegregationen då många av GA-eleverna bor med sina familjer på söder i Helsingborg, som är ett område där många med invandrarbakgrund bor. Detta faktum ihop med att GA-skolan låg på söder har, som vi ser det, inneburit att GA-eleverna innan de flyttade till Elinebergsskolan inte umgicks med svenska elever. Vi ser med tillförsikt, att en integreringsprocess sker på Elinebergsskolan mellan GA-eleverna och Elinebergseleverna. Det kanske inte märks i dagsläget, men vi tror det kommer att göra skillnad för framtida generationer i Helsingborg.

Helsingborgs kommun gjorde en god ansats till att underlätta för GA-eleverna och Elinebergseleverna att lära känna varandra efter flytten. De tillsatte 500 000 kr som skulle gå till integration av GA-eleverna och Elinebergseleverna. Så långt var allt gott. Därför måste vi ställa oss frågande till varför deadline för att ansöka om dessa pengar gick ut vid årsskiftet 2004-2005, med tanke på att flytten skedde i oktober 2004. Detta var också något som en av lärarna beklagade. Hon upplevde att hon inte hade fått en rimlig chans att söka pengar då hon efter flytten hade fullt upp med att återfå ordningen i undervisningen. Mycket av lärarnas tid gick åt till att samtala med eleverna om varför de hade blivit tvungna att flytta ifrån sin skola. De hade som vi uppfattade det levt i tron att deras protester och vilja skulle göra så att politikerna rev upp sitt beslut om stängning av GA-skolan. Så blev inte fallet och sett ur deras perspektiv är det förståeligt att de var de mycket besvikna på Helsingborgs politiker. Ändå har de idag, ett och ett halvt år senare till synes accepterat att GA-skolan inte kommer att öppnas igen och att Elinebergsskolan är deras skola nu.

Utifrån att så många uttryckte att det var jobbigt i början att flytta till en ny skola, men att det blev lättare efterhand, kan förklaringen till att de inte tycker att skolarbetet går sämre nu, enligt oss, vara att det har gått en tid sedan flytten och all oro som flytten förde med sig har lagt sig. Barnen har fått tillbaka det lugn som behövs för att kunna ägna sig åt sina studier.

Vi har arbetat efter den utvecklingsekologiska modellen (Aqndersson, 2002) som har hjälpt oss att belysa hur vi påverkas på av beslut på olika nivåer i samhället och hur vi hela tiden samverkar mellan dessa nivåer. I vår studie har vi kunnat se att det som sker på *exonivån* har haft stor betydelse för eleverna på GA-skolan, vad gäller politikernas beslut om att stänga GA-skolan. Konsekvenserna av detta blev att eleverna mitt i en termin fick flytta till en ny skola, Elinebergsskolan. På *mikronivån* blev följderna att GA-eleverna fick sin grundtrygghet borttryckt på ett sätt som vi kanske inte kommer att se följderna av förrän de är vuxna. På *mesonivån* blev Elinebergsskolans personal ställd inför nya utmaningar vad gäller samarbetet med GA-elevernas föräldrar. På *makronivån* har Helsingborgs politiker enligt vår tolkning agerat i enlighet med de direktiv gällande integrering av Sveriges invånare med invandrarbakgrund, som kommer från Sveriges regering. Däremot har de enligt eleverna på GA-skolan brustit i att följa konventionen om barnets Rättigheter.

Det vi ställer oss frågande till, i hela förfarande avseende stängningen av GA-skolan, är varför det var så bråttom. Varför skulle eleverna flytta mitt i en termin? Däremot ställer vi oss inte

negativa till själva stängningen av skolan. I likhet med de lärare som vi intervjuade ställer vi oss i grunden positiva till flytten men anser att det inte har gått rätt till. Det gick 98 procent elever med invandrabakgrund på GA-skolan varav många av eleverna aldrig hade träffat svenska elever. Av detta kan vi dra slutsatsen att det var nödvändigt att stänga skolan för att dessa elever ska ha en rimlig chans att vara en del av det samhället de lever i. Att föra samman olika kulturer är aldrig en lätt sak och något som vi anser är viktigt att komma ihåg är att integration sker från två håll, något som ligger i linje med den utvecklingsekologiska modellen. Vårt arbete är värdefullt, vad gäller socialt arbete, utifrån att den belyser följderna av att sammanföra två skolor. Mycket av det som kom fram kan vara specifikt för just dessa två skolor i Helsingborgs kommun men vi ser ändå att vårt arbete kan tjäna som exempel för andra kommuner. Det talas mycket om att människor med invandrabakgrund måste integreras i det svenska samhället. Som vi ser det är det lika viktigt att det svenska samhället integreras med dessa människor. Inte förrän det sker kommer vi att se en integrering värd namnet.

Källförteckning

Ejlertsson, Göran (1996) *Enkäten i praktiken*. Lund: Studentlitteratur.

Elias, Norbert (2004) *Etablerade och outsiders*. Lund: Arkiv. 2 uppl.

Halvorsen, Knut (1992) *Samhällsvetenskaplig metod*. Lund: Studentlitteratur

Holme, Idar M, Solvang, Bernt K (1997) *Forskningsmetodik. Om kvalitativa och kvantitativa metoder*. Lund: Studentlitteratur. 2 uppl.

Lindén, Gunilla(1998) *Att bli fosterbarn i tonåren. Om frigörelsen från internaliserade föräldraobjekt*. Stockholm: Almqvist & Wiksell International.

Mattson, Tina (2002) *Kön och genus i samhället och i det sociala arbetet*. Lund: Samhällsvetenskapliga fakulteten.

Sällberg, Carina (2005) *GA i mitt hjärta*. Helsingborg: Capa Kommunikation.

Tallberg Broman, Ingegerd (2002) *Pedagogiskt arbete och kön. Med historiska och nutida exempel*. Lund: Studentlitteratur.

Wahlgren, Lars (2005) *SPSS steg för steg*. Lund: Studentlitteratur

Wrangsjö, Björn, Winberg., Majlis (2006) *Tonårstid - utveckling, problem och psykoterapeutisk behandling*. Stockholm: Natur och Kultur.

Antologier

Allwood, Carl, Marin (2000) "Kulturell och social påverkan" i Allwood, C M & Franzén, E C, red,: *Tvärkulturella möten. Grundbok för psykologer och socialarbetare*. Stockholm: Natur & Kultur

Andersson, Gunvor (2002) ”Utvecklingsekologi och sociala problem” i Meeuwisse, A., Swärd, H., red,: *Perspektiv på sociala problem*. Stockholm: Natur & Kultur.

Järvinen, Margareta (2003) ”Pierre Bourdieu” i Andersen, H & Kaspersen, L B, red,: *Klassisk och modern samhällsteori*. Lund: Studentlitteratur.

Metell, Barbro (2001) ”Föräldraskapets betydelse” i Metell, B, Eriksson, M, Isdal, P, Lyckner, B & Råkil, M, red,: *Barn som ser pappa slå*. Förlagshuset Gothia: Stockholm.

Smith, Peter (2000) ”Social utveckling” i Eysenck, M, red,: *Psykologi. Ett integrerat perspektiv*. Lund: Studentlitteratur.

Westin, Charles (2000) ”Om diskriminering och forskning om diskriminering” i Allwood, C M & Franzén, E C, red,: *Tvärkulturella möten. Grundbok för psykologer och socialarbetare*. Stockholm: Natur & Kultur

Ålund, Aleksandra (2005) ”Multikultissamhälle i vardande” i Olsson, E, red,: *Etnicitetens gränser och mångfald*. Stockholm: Carlsson Bokförlag.

Officiella tryck

UD INFO (2006) *Mänskliga rättigheter - Konventionen om barnets rättigheter*. Stockholm: UD-PIK-INFO

Internet

Andersson, Lena (2005) *Elinebergsskolans kvalitetsredovisning*. (Elektronisk) Tillgänglig: <http://www.helsingborg.se/upload/Fsk%20skola%20vuxutb/kvalitetsredovisning%20%20Elineberg%20F-9%202004-05.pdf> (060412)

Bytoft-Nyaas, Eli (reviderad version 2004). *Att ange källa, skriva citat och noter: en introduktion till Harvard-systemet*. (Elektronisk) Borås: Högskolan, biblioteket. Tillgänglig: <http://www.hb.se/bib/harvard/har.asp>./Referenser/Elektroniska dokument (2004-03-16).

Eliaso, Josefina (2005) *En skola – två kulturer*. (Elektronisk) Tillgänglig: http://www.sodertalje.se/upload/barn_ utbildning/pedagogiskt%20material/en_skola_tvakulturer_Josefina%20Eliaso.pdf > (060412)

Integrationsverket (2003) *Skolan mitt i världen - den öppna skolans möjligheter*. (Elektronisk)

Tillgänglig: <http://www.fhi.se/upload/PDF/2004/rapporter/Oppna_skolan_inter.pdf>

(060412)

PM

Hilte, Mats (2001) *PM för uppsatsskrivare*. Lund: Lunds Universitet Socialhögskolan

Enkät

För att undersöka hur eleverna från GA -skolan trivs på Elinebergsskolan.

Ringa in det svarsalternativ som DU tycker stämmer.

Jag är: tjej kille

1. Hur tyckte du att det var att flytta från GA-skolan till Elinebergsskolan?

Beskriv med egna ord.

2. Jag känner mig välkommen på min nya skola

Stämmer helt och hållet stämmer bra stämmer dåligt stämmer inte alls

3. Jag tycker att skolans personal har stöttat mig under flytten och efteråt.

Stämmer helt och hållet stämmer bra stämmer dåligt stämmer inte alls

4. Jag trivs bättre sedan jag bytte skola

Stämmer helt och hållet stämmer bra stämmer dåligt stämmer inte alls

5. Jag tycker att Elinebergsskolan känns som min skola nu.

Stämmer helt och hållet stämmer bra stämmer dåligt stämmer inte alls

6. Jag längtar tillbaka till min gamla skola, GA-skolan

Stämmer helt och hållet stämmer bra stämmer dåligt stämmer inte alls

7. Det är lätt för mig att ta mig till skolan.

Stämmer helt och hållet stämmer bra stämmer dåligt stämmer inte alls

8. Jag tycker att undervisningen med elever från andra klasser fungerar bra.

Stämmer helt och hållet stämmer bra stämmer dåligt stämmer inte alls

9. Det går sämre för mig med skolarbetet nu

Stämmer helt och hållet stämmer bra stämmer dåligt stämmer inte alls

10. Jag har fått nya kompisar på min nya skola.

Stämmer helt och hållet stämmer bra stämmer dåligt stämmer inte alls

11. Jag umgås mest med gamla kompisar från GA-skolan

Stämmer helt och hållet stämmer bra stämmer dåligt stämmer inte alls

12. Jag känner mig trygg på skolan

Stämmer helt och hållet stämmer bra stämmer dåligt stämmer inte alls

13. Jag hamnar ofta i bråk med andra elever

Stämmer helt och hållet stämmer bra stämmer dåligt stämmer inte alls

14. Jag trivs i skolans lokaler i det stora hela.

Stämmer helt och hållet stämmer bra stämmer dåligt stämmer inte alls

15. Jag trivs i klassrummen

Stämmer helt och hållet stämmer bra stämmer dåligt stämmer inte alls

16. Jag trivs i matsalen

Stämmer helt och hållet stämmer bra stämmer dåligt stämmer inte alls

17. Jag trivs på skolgården

Stämmer helt och hållet stämmer bra stämmer dåligt stämmer inte alls

Egna kommentarer:

Tack för din medverkan!

Intervjuguide

1. Vilka utmaningar har sammanslagningen av elever från GA-skolan och Elinebergsskolan ställt barnen inför?
2. Vilka utmaningar har sammanslagningen ställt er lärare inför?
 3. Hur fungerar undervisningen med elever från Elinebergsskolan och elever från GA-skolan tillsammans?
Kan du berätta mer om det?
4. Hur uppfattar du att umgänget mellan GA eleverna och Elinebergseleverna fungerar på rasterna?
5. Vad är din uppfattning om hur eleverna på Elinebergsskolan har släppt in eleverna från GA-skolan?
På vilket sätt kan man se detta?
6. Vilket bemötande har eleverna från GA-skolan fått av de gamla eleverna?
Hur har detta yttrat sig?
7. Hur har eleverna från GA-skolan betett sig i mötet med eleverna från Elinebergsskolan?
Hur har detta yttrat sig?
8. Vilka skillnader, om det finns några, har du uppmärksammat vad gäller hur tjejerna respektive killarna från GA-skolan har hanterat situationen att byta skola?
9. Om du skulle skatta på en skala från 1-10 hur framgångsrik integreringen av gamla och nya elever varit – hur skulle du skatta då? (Be läraren motivera sin skattning).
10. Vilka faktorer inne på skolan tror du har bidragit till detta resultat?
11. Vilka faktorer utanför skolan tror du har haft betydelse?
12. Hur ser samarbetet med föräldrarna ut när det gäller de gamla eleverna? Vilka är dina kommentarer till detta?
13. Hur ser samarbetet ut när det gäller föräldrarna till de nya eleverna? Vilka är dina kommentarer till detta?
14. Hur uppfattar du att atmosfären på skolan är idag?
15. Hur upplever du att eleverna trivs, både de gamla och de nya, på sin skola?
16. Har du några egna tankar kring hur barnen har det på Elinebergsskolan som du skulle vilja dela med dig av?